

9. januar 2007

Forskningsplejehjem i Københavns Kommune

Københavns Kommune vil skabe det første forskningsplejehjem i Danmark og så vidt vides i Europa på byens største plejecenter – Sølund.

Sølund har 425 beboere og er beliggende helt centralt i København, lige ud til søerne.

Vision og formål

Forskningsplejehjemmet skal levere anvendelsesorienteret forskning, der kan præge den faglige udvikling inden for ældreområdet og i videst muligt omfang imødekomme de nye behov og krav, som ældre i de kommende år vil stille til den kommunale opgavevaretagelse i forhold til pleje, omsorg, bolig, aktiviteter, forebyggelse og sundhedsfremme. Forskningsplejehjemmet skal således medvirke til at styrke ældresektorens forandrings- og innovationsevne. Forskning og udvikling inden for ældreomsorgsområdet skal endvidere være med til at gøre ældresektoren til et højstatusområde at arbejde i. Forskningen vil tilføre faget ny viden og nye erfaringer, ikke blot til gavn for de ældre borgere i kommunen, men også for ældre i resten af landet – og måske endda i udlandet.

Det nyskabende i forhold til den eksisterende ældreforskning er, at en forskningsenhed placeres på et stort plejehjem med let adgang til empiri og feltarbejde. Det er en vigtig del af ideen bag projektet, at forskningsresultaterne skal omsættes til nye praksismetoder.

Det er dog ikke tanken, at dataindsamling og afprøvning af nye metoder udelukkende skal foregå i samme kontekst på selve forskningsplejehjemmet. Det kan lige så vel foregå på et eller flere af Københavns Kommunes 57 øvrige plejehjem. Der er imidlertid en let adgang til praksisområdet med et stort plejecenter, der på forhånd er interesseret i at indgå i samarbejde om forsknings- og udviklingsprojekter.

Ligesom forskningsenheden også kan omfatte forskning på andre plejehjem vil forskningsprojekter med udgangspunkt i hjemmeboende ældre også kunne tilknyttes forskningsenheden. Forskningsenheden vil her kunne etablere samarbejde med kommunens mange organisatoriske enheder, der leverer hjemmepleje, hjemmesygepleje, dagtilbud, træning og rehabilitering.

Forskningsplejehjemmet skal etableres i tæt dialog med nuværende og nye eksterne samarbejdspartnere. De skal inddrages i processen fra begyndelsen. De skal virke som sparringspartnere for forvaltningen i forhold til at definere visioner og funktion for forskningsenheden samt komme med forslag til forskningsområder eller konkrete forskningsprojekter. På sigt etableres formaliserede samarbejdsfora, f.eks. i form af et forskningsnetværk på ældreområdet.

Forskningens fokusområder

Forskningen vil trække på en vifte af fagområder- og discipliner, herunder sundhedsfremme og forebyggelse, gerontologi, gerontopsykiatri, ernæring, socialpsykologi, sociologi, antropologi, integration, teknologi, arkitektur, økonomi, organisation og ledelse.

I forhold til det praksisorienterede fokus vil forskningen kunne opdeles i fire hovedgrupper:

1. **Trivselsrelaterede "bløde" emner** (det gode ældreliv, f.eks. nærhed, psykisk og social omsorg, fysisk berøring, tid til at lytte mv.)
2. **Konkrete ældre- og sundhedsfaglige emner** (f.eks. kost, medicin, træning og demens, inkontinens, hjemmeboende, midlertidigt ophold)
3. **Bygnings- og teknologisk relaterede emner** (f.eks. elektroniske hjælpemidler, udendørsarealer, lyd, farver, lys mv.)
4. **Emner vedrørende ledelse og organisation** (f.eks. grad af selvorganisering).

Det skal være et særkende og en del af det nyskabende, at forskningen skal tage udgangspunkt i de ældres trivsel. Forskningen skal dermed primært have fokus på at øge de ældre borgeres trivsel og livskvalitet

Foreløbige overvejelser vedr. organisering af forskningsenheden

Forskning skal være uafhængig af særlige interesser. Nedenfor er de foreløbige overvejelser vedrørende organiseringen af forskningsenheden skitseret:

Vedtægter

Med henblik på at sikre det nødvendige arbejdsfundament for forskningsindsatsen i forskningsenheden udarbejdes et sæt vedtægter, der angiver formål, kompetence- og ansvarsfordeling, samt de grundlæggende spilleregler mv. for forskningsenheden. Vedtægterne skal sikre upartiskhed og skabe vandtætte skodder imellem projektbestilleren og den udførende forskningsenhed, uanset om der er tale om interne eller eksterne interesser.

Bestyrelse

På baggrund af vedtægterne for forskningsenheden udpeges en bestyrelse, der skal lede forskningsenheden og fastlægge den overordnede forskningsstrategi. Bestyrelsesmedlemmer vil være personer fra forskerverdenen, repræsentanter for staten, kommunerne, det private erhvervsliv og interesseorganisationer på området. Bestyrelsens sammensætning skal sigte mod en stor faglig tyngde på ældreområdet, samt på områderne finansiering, jura, fundraising og administration. Bestyrelsen forventes at få omkring 8 medlemmer.

Bestyrelsen træder sammen første gang i medio 2007, og dens første opgaver bliver at diskutere kommende forskningsprojekter, fondsansøgninger, samarbejdsrelationer, budget og ansættelse af den faste stab. Bestyrelsen sekretariatsbetjenes på sigt af en fra den faste stab.

Fasttilknyttede medarbejdere

De enkelte forskningsprojekter vil typisk være finansierede af tidsbegrænsede midler, eksternt og/eller internt finansieret og specielt øremærkede det enkelte projekt. Med henblik på at sikre kontinuitet og koordination i forsknings- og udviklingsarbejdet skal forskningsenheden have en fasttilknyttet medarbejderstab.

Dette team, som forventes at bestå af 4 medarbejdere, skal sikre daglig drift og ledelse, kvalitet og koordinering. Projekterne har hver deres økonomi og ansatte, men det er det fastansatte team, der har det daglige ansvar for, at alle projekter gennemføres i overensstemmelse med forskningsenhedens vedtægter, forskningsstrategi og etiske retningslinier.

Teamet får endvidere følgende opgaver:

- Samspil med forskere, forskningsmiljøer- og netværk, en bred vifte af aktører i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og øvrige samarbejdspartnere
- Bidrage til udvikling af nye metoder og ændrede arbejdsgange ud fra de indhøstede forskningsresultater
- Formidle projekternes resultater, så bredt som muligt, nationalt og internationalt
- Understøtte implementering af nye metoder, herunder bidrage til medarbejdernes kompetenceudvikling
- Opbygge, vedligeholde og udvikle nationale og internationale netværk
- Kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af forskningsenhedens aktiviteter

Teamet konstitueres med en forskningschef, to projektledere og en administrativ medarbejder.

Forskningschef

Der ansættes en forskningschef som daglig leder af forskningsenheden. Forskningschefen er den ansvarlige i forhold til bestyrelsen og er ansvarlig for økonomi og drift, samt for den overordnede kvalitet i den praktiserede forskning i forskningsenheden. Forskningschefen har så vidt muligt mange års forskningserfaring og stor ledelseserfaring, også på det administrative og økonomiske område. Forskningschefen har erfaring med fonds- og EU-samarbejde.

Projektledere

Der ansættes 2 projektledere med sundhedsvidenskabelige, samfundsvidenskabelige eller sundhedsfaglige uddannelser samt forskningserfaring. Disse 2 er sparringspartnere med forskningschefen og medansvarlige for stedets drift og udvikling.

Administrativ medarbejder

Der ansættes en administrativ medarbejder, der har ansvaret for den daglige driftsøkonomi, de daglige driftsrutiner, og som også fungerer som koordinator på det praktiske område i forhold til projekterne.

Økonomi og de fysiske rammer

Borgerrepræsentationen har bevilget 3,0 mio. kr. i 2007 i anlægsmidler til etableringsfasen, og det er forudsat, at der etableres et tæt samarbejde med et bredt spektrum af eksterne parter, samt at forskningsindsatsen finansieres af såvel kommunale som eksterne midler.

Forskningsenhedens fysiske rammer etableres i løbet af 2007 formentlig som en ny tilbygning til Sølund. Med de afsatte midler – samt den i indstillingen ansøgte tillægsbevilling - kan der etableres ca. 315 etagekvadratmeter indeholdende en række arbejdsstationer, kontorer og projektrum.